

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

E6 organization-specific networking meeting

Slovakia, Ipolyság

December 11-12, 2025

Program:

December 11, 2025

Arrival at accommodation, sightseeing, dinner

December 12, 2025

10:00 Welcome

10:15-12:00 Presentations by local governments on climate adaptation strategies

12:00-13:00 Lunch

13:00 Field trip along the Ipoly River

E6 szervezetspecifikus networking találkozó

Szlovákia, Ipolyság

2025. december 11-12.

Program:

2025. december 11.

Érkezés a szállásra, városnézés, vacsora

2025. december 12.

10:00 Köszöntő

10:15-12:00 Önkormányzatok előadása a klímaalkalmazkodási stratégia témakörében

12:00-13:00 Ebéd

13:00 Tereplátogatás az Ipoly folyó mentén

2025. december 11–12-én szakmai találkozóra került sor a szlovákiai Ipolyság és a magyarországi Bátya községek önkormányzatai között, amelynek középpontjában a klímaalkalmazkodás és a vízgazdálkodás aktuális kérdései álltak. A kétnapos program célja a tapasztalatcsere, a jó gyakorlatok bemutatása, valamint a jövőbeni együttműködési lehetőségek feltérképezése volt.

A Bátya képviselőjében Markó Fruzsina vízgyűjtőkoordinátor 2025. december 11-én érkezett Ipolyságra, ahol a vendéglátók városnézéssel fogadták. A program során bemutatták a település történelmi és kulturális értékeit, valamint azokat a fejlesztéseket, amelyek az elmúlt években a fenntarthatóság és az élhető városi környezet kialakítása érdekében valósultak meg. Az esti protokollvacsora ünnepélyes, ugyanakkor baráti hangulatban zajlott, lehetőséget teremtve a személyes kapcsolatok elmélyítésére és a másnapi szakmai egyeztetések előkészítésére.

A találkozó második napján, 2025. december 12-én szakmai előadásokra került sor, amelyek a klímaalkalmazkodás témakörét járták körül. A résztvevők átfogó képet kaptak a települési szintű alkalmazkodási stratégiák fontosságáról, különös tekintettel a szélsőséges időjárási események – például az aszályok és a hirtelen lezúduló csapadék – egyre gyakoribbá válására. Kiemelt figyelmet kapott a LIFE LOGOS 4 WATERS projekt általános bemutatása, amely a helyi önkormányzatok klímaalkalmazkodási kapacitásainak erősítését célozza. Az előadók ismertették a projekt célkitűzéseit, módszertanát és eddigi eredményeit, majd részletesebben is bemutatták a síkvidéki mintaterületen szerzett tapasztalatokat, azokra válaszként alkalmazott NWRM-eket. A példák rávilágítottak arra, hogy megfelelő tervezéssel és együttműködéssel a vízviisszatartás és a tájhasználat összehangolása jelentős mértékben hozzájárulhat a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérsékléséhez.

A szakmai egyeztetések során hangsúlyosan szóba került az önkormányzatok kulcsszerepe a klímaalkalmazkodásban. A résztvevők egyetértettek abban, hogy helyi szinten továbbra is az önkormányzatok rendelkeznek a legnagyobb kompetenciával a pályázati források felkutatásában, a fejlesztések előkészítésében és a projektek gyakorlati megvalósításában. A települések közelsége a lakossághoz lehetővé teszi, hogy a beavatkozások a helyi igényekhez igazodjanak, és valódi, hosszú távú eredményeket hozzanak.

Zachar Pál polgármester előadása

Markó Fruzsina vízgyűjtő koordinátor előadása

A második nap délutánján tereplátogatásra került sor az Ipoly mentén, ahol a résztvevők a helyi vízviisszatartási megoldások jövőbeni elképzeléseit tekintették meg.

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

Ezek a beavatkozások célja a csapadékvíz helyben tartása, a talajvízszint stabilizálása és a természetközeli vízgazdálkodás erősítése lenne. A terepen folytatott eszmecsere gyakorlati példákon keresztül világította meg, miként lehet a klímaalkalmazkodási elveket a mindennapi önkormányzati munkába beépíteni.

Az Ipoly folyó a község határában

A találkozó összességében megerősítette a két település közötti szakmai együttműködés fontosságát, és rámutatott arra, hogy a határon átnyúló tudásmegosztás jelentős hozzáadott értéket képvisel a klímaváltozás kihívásaira adott helyi válaszok kidolgozásában.

Beszámoló a szervezetspecifikus networking találkozóról

Részvétel a 7. European Climate Change Adaptation Conference (ECCA 2025) rendezvényen

Helyszín: Olaszország, Rimini, Palacongressi di Rimini

Időpont: 2025. június 16–18.

A European Climate Change Adaptation Conference (ECCA 2025) az európai klímaadaptáció egyik legjelentősebb szakmai fóruma, amely 2025-ben már a 7. alkalommal került megrendezésre széleskörű nemzetközi részvétellel. A háromnapos rendezvény központi üzenete a „Smarter, Faster and More Systemic Adaptation” volt. A mottó egyértelműen arra utal – amelyre a konferencia zárásaként megfogalmazott összegző eredmények és tanulságok is rávilágítottak – hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén már nem elegendő az elszigetelt, csak helyi szinten gondolkodó megoldások alkalmazása: gyorsabb és rendszerszintű megközelítésekre van szükség. Mindez szorosan összefügg a LIFE LOGOS 4 WATERS projekt fő célkitűzéseivel és megvalósításának tematikájával – a közös, egymás tudására és tapasztalataira épülő megoldások alkalmazása felerősíti a helyi törekvéseket.

A konferencia célja az volt, hogy összehozza a tudományos élet szereplőit, a döntéshozókat, a gyakorlati szakembereket, az önkormányzati szereplőket, a pénzügyi folyamatokkal foglalkozó intézményeket és a civil szervezeteket annak érdekében, hogy az adaptációs politikák és intézkedések tervezése és végrehajtása hatékonyabbá váljon Európában. A különböző kutatási eredmények, a gyakorlati alkalmazhatóság tapasztalatainak megosztása, a döntéshozói folyamatok megvitatása érdekes perspektívát adott az alkalmazkodással kapcsolatos aktualitások értelmezéséhez. Az előadók kivétel nélkül hangsúlyozták, hogy a klímaadaptáció nem pusztán környezeti kérdés, hanem gazdasági, társadalmi, jogi és kormányzási dimenziókkal is rendelkező komplex kihívás a világ egészén.

A háromnapos rendezvény plenáris előadásokkal kezdődött, majd számos, egymással párhuzamosan haladó tematikus szekcióból, interaktív workshopokból és poszterszekcióból állt. A szekciók tematikája jól tükrözte az alkalmazkodás multidiszciplináris jellegét.

Az első nap plenáris egységének előadói és meghívott szakértői, valamint a résztvevők (forrás: ECCA 2025)

Az első nap plenáris előadásai három fő témát jártak körül:

- Adaptáció a támogatási, finanszírozási környezetben: az EU, a bank és a biztosítási szektor jövőbeli kilátásai (Funding and Financing Adaptation: EU, Banking and Insurance Perspectives)

Az előadók és kerekasztal-beszélgetés résztvevői az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás pénzügyi hátterét elemezték uniós szakpolitikai, banki és biztosítási nézőpontból. A szakértők rámutattak arra, hogy az adaptációs beruházások finanszírozása még mindig alulreprezentált a klímapolitikai forráselosztásban, miközben a fizikai klímakockázatok egyre jelentősebb pénzügyi kockázattá válnak. Kiemelt hangsúlyt kapott a köz- és magánforrások kombinálása, a kockázatmegosztási mechanizmusok, valamint a biztosítási szektor szerepe a megelőzés ösztönzésében és a reziliencia növelésében.

- Vízinnovációs megoldások az élelmiszeripar, az italgyártás és az agrárszektor klímaadaptációjában (Water Innovation and Beyond in Food, Beverage and Agribusiness)

A vízhasználat hatékonyságának növelésére, a vízmegtartásra, az alternatív vízforrások alkalmazására és a digitális vízgazdálkodási megoldásokra fókuszáltak az előadók a plenáris beszélgetés ezen blokkjában. Hangsúlyozták a vízkockázatok (köztük az aszály, vízhiány, árvizek, vízminőségi problémák) integrált kezelésének

fontosságát az ellátási lánc teljes hosszában. Fő konklúzióként megállapították, hogy a víz nem csupán termelési erőforrás, hanem stratégiai tényező a klímaadaptáció és az üzleti reziliencia szempontjából is.

- Energetikai, infrastrukturális és nehézipari ágazatok technológiai és innovációs szerepe a klímareziliens gazdasági átmenetben (Energy, Infrastructure and Heavy Industry: Technology and Innovation for a Climate Resilient Transition)

Az energetikai rendszerek, infrastruktúrák és nagy energiaigényű iparágak alkalmazkodási kihívásait vitatták meg a résztvevők, különös tekintettel a szélsőséges időjárási események okozta kockázatokra. A bemutatott technológiai és innovációs megoldások – például intelligens hálózatok, decentralizált energiatermelés, infrastruktúra-megerősítési stratégiák – a rendszerszintű ellenálló-képesség növelését célozták. A hangsúly azon volt, hogy az energia- és ipari átmenet nemcsak dekarbonizációs, hanem egyben adaptációs kérdés is, amely hosszú távú beruházási és szabályozási stabilitást igényel.

A második nap plenáris előadásának megnyitója és a résztvevők (forrás: ECCA 2025)

A konferencia második napja is plenáris előadásokkal és kerekasztal-beszélgetéssel kezdődött, amelyen az **EU Klímaadaptációs Misszió** képviselőinek részvételével a szervezet célkitűzéseit, eddigi eredményeit és jövőbeli irányait mutatták be. Az előadások keretében hangsúlyozták a regionális és helyi szintű alkalmazkodási kapacitás erősítését, a misszióhoz csatlakozott régiók és önkormányzatok szerepét, valamint a tudásmegosztás és a kísérleti projektek jelentőségét. Kiemelt üzenet volt, hogy az adaptáció sikeressége a több szinten összehangolt kormányzáson, a partnerségeken és a gyakorlati megvalósításon múlik.

A nap további és a harmadik nap jelentős részében is egymással párhuzamosan futó szekciókban lehetett számos előadást hallgatni a klímaadaptáció témájában, annak többféle értelmezési, megvalósítási vetületében.

Az egyik központi téma az **éghajlati szélsőségekkel való együttélés** volt, amelyben az előadások az aszályok, hóhullámok, villámárvizek és egyéb szélsőséges éghajlati és időjárási események növekvő gyakoriságára és intenzitására fókuszáltak. A prezentációk nemcsak modellezési eredményeket mutattak be, hanem konkrét önkormányzati és regionális alkalmazkodási gyakorlatokat is, kiemelve a természetalapú megoldások (Nature-based Solutions) szerepét a kockázatok csökkentésében.

Kiemelt hangsúlyt kapott a **városi alkalmazkodás** kérdésköre is. A „Managing cities to be fit for the future” szekció keretében a városi hősziget-hatás mérséklésével, a zöldinfrastruktúra fejlesztésével, integrált várostervezéssel és részvételi alapú döntéshozatali modellekkel foglalkozó kutatások eredményeit és folyamatban levő vagy már lezárult projektek tapasztalatait hallgathattuk meg. A városi klímamodellezés, a sérülékenységi elemzések és az adaptációs akciótervek kidolgozása több esettanulmányon keresztül került bemutatásra.

Külön szekciók foglalkoztak a part menti és hegyvidéki térségek sérülékenységevel, ahol az ökoszisztéma-alapú megközelítések, a vízviSSzatartás és a tájléptékű beavatkozások jelentősége került előtérbe. Ezek az előadások különösen relevánsak voltak a vízgyűjtő-alapú gondolkodás szempontjából.

Interaktív workshopon résztvevők a „Measurable Targets and Citizen Participation” elnevezésű szekcióban (forrás: ECCA 2025)

Az egyes szekciókban megfogalmazott legfontosabb üzenet az volt, hogy az adaptáció társadalmi és jogi beágyazottsága nélkül a műszaki megoldások önmagukban nem elegendők. A jogi és kormányzási szekciók a szabályozási keretek, a többszintű irányítás, valamint a közösségi részvétel kérdéseit vizsgálták. Az adaptáció finanszírozásáról szóló szekciók azt elemezték, hogyan lehet fenntartható pénzügyi eszközökkel támogatni az önkormányzatokat és régiókat a beavatkozások megvalósításában.

A konferencia egyik legnagyobb erőssége az interdiszciplináris megközelítés volt. A természettudományos kutatások (klíamodellezés, hidrológia, ökoszisztéma-szolgáltatások) szorosan kapcsolódtak a társadalomtudományi elemzésekhez (kormányzás, részvételiség, igazságosság), valamint a pénzügyi és jogi dimenziókhoz.

Több száz fő részvételével Európa szinte valamennyi régiójából érkeztek szakemberek. A jelenlévők között voltak egyetemek, kutatóintézetek, nemzeti és regionális hatóságok, önkormányzatok, EU-intézmények, valamint számos futó uniós projekt képviselői. A konferencia kifejezetten erős nemzetközi jellege lehetővé tette a jó gyakorlatok összehasonlítását és a különböző adaptációs megközelítések közvetlen megvitatását, valamint a kapcsolatépítést.

Az interaktív workshopok során valódi párbeszéd alakult ki a kutatók és a gyakorlati megvalósítók között, ami elősegítette az elméleti eredmények gyakorlati alkalmazhatóságának vizsgálatát.

A LIFE LOGOS 4 WATERS projekt képviselőinek egy része a második nap zárásaként megrendezett networking vacsorán (forrás: ECCA 2025)

A konferencia több szempontból is kiemelten fontos a LIFE LOGOS 4 WATERS projekt számára. Egyrészt megerősítést nyert, hogy a vízmegtartáson alapuló, természetközeli vízgazdálkodási megközelítések kulcsszerepet játszanak az éghajlati szélsőségek kezelésében. Az aszályok és villámárvizek együttes kockázata számos európai térségben jelent meg visszatérő problémaként, ami alátámasztja a projekt vízgyűjtő-szintű, integrált szemléletének létjogosultságát. Másrészt a konferencia hangsúlyozta a többszintű kormányzás és az önkormányzatok szerepének fontosságát: a helyi szereplők, önkormányzatok és számos szakértő szervezet összekapcsolása egy közös adaptációs keretrendszerben.

A finanszírozási és intézményi szekciók szintén releváns tanulságokat kínáltak a projekt After-LIFE időszakára vonatkozóan is, különösen a fenntarthatóság, a replikáció és a hosszú távú intézményi beágyazottság kérdésében.

A konferencia kiváló lehetőséget biztosított nemzetközi hálózatépítésre, potenciális jövőbeli partnerségek felkutatására. A LIFE LOGOS 4 WATERS projekt nemzetközi zárókonferenciájára tervezett szekciókba előadónak is felkértünk néhány szakértőt, hasonló témájú projekt képviselőjét.

Összességében az ECCA 2025 konferencia szakmailag rendkívül magas színvonalú nemzetközi rendezvény volt. A bemutatott kutatási eredmények és gyakorlati tapasztalatok megerősítették, hogy az éghajlati alkalmazkodás sikeressége a rendszerszintű gondolkodáson, a természetalapú megoldások integrációján, a megfelelő finanszírozási háttéren és az intézményi együttműködésen múlik.

Készítette: Varga Dalma Erzsébet, Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

Summary of the bilateral meeting E6 actions

Association of Climate-Friendly Municipalities – ViaCarpathia EGTC

Košice, 16–17 June 2026

A two-day bilateral meeting was held between the Association of Climate-Friendly Municipalities (ACFM) and ViaCarpathia EGTC in Košice, Slovakia. The aim was to explore cooperation opportunities, identify shared priorities and strengthen cross-border collaboration, with a particular focus on climate adaptation and nature-based solutions (NBS).

Although ViaCarpathia EGTC is not a traditional municipal association, it works closely with several Slovak municipalities, making it a highly relevant partner for ACFM. The meeting provided an opportunity to exchange experiences and discuss practical approaches to supporting local-level climate adaptation.

On the first day, participants attended a professional workshop organised within the INTERREG HUSK Mountgreenfra project, focusing on natural water retention solutions. The workshop presented project results and good practices, and enabled professional knowledge exchange. Representatives of Hegyvidék Municipality, Pilisborosjenő Municipality and the Technical University of Košice also participated.

On the second day, bilateral discussions were held to identify future cooperation opportunities, including joint project development and exchange of best practices. A study visit was organised to the campus of the Technical University of Košice, where participants observed urban nature-based solutions, such as green roofs contributing to water retention and climate resilience.

The meeting strengthened institutional relations, supported knowledge exchange and laid the foundation for future joint projects, particularly in the field of cross-border climate adaptation.

Szakmai beszámoló

Klímabarát Települések Szövetsége – ViaCarpathia EGTC szakmai találkozó
Kassa, 2026. június 16–17.

1. A tevékenység célja

A Klímabarát Települések Szövetsége (KTSZ) és a szlovákiai ViaCarpathia EGTC között 2026. június 16–17. között megvalósult kétnapos szakmai találkozó célja a szervezetek közötti együttműködési lehetőségek feltérképezése, valamint a közös szakmai prioritások azonosítása volt. A találkozó kiemelten fókuszált a klímaadaptációs intézkedésekre, a természetalapú megoldások (Nature-Based Solutions, NBS) alkalmazására, valamint a határon átnyúló együttműködések erősítésére.

Annak ellenére, hogy a ViaCarpathia EGTC nem klasszikus önkormányzati szövetség, tevékenysége szorosan kapcsolódik a helyi önkormányzati szinthez, mivel számos szlovákiai településsel áll napi szintű együttműködésben. Ez a működési modell különösen relevánssá teszi a szervezetet a KTSZ számára, különösen a települési szintű klímaadaptációs intézkedések tervezése és megvalósítása szempontjából.

2. Résztevők

A találkozón a Klímabarát Települések Szövetségének munkatársai (Porhajas Gábor László, Rózsa Zoltán, Kiss Bence Álmos) mellett a ViaCarpathia EGTC képviselői vettek részt. A program első napján a szakmai egyeztetésekbe és workshopba bekapcsolódtak a KTSZ egyik tagtelepüléseinek Hegyvidék Önkormányzatának képviselői is, valamint Pilisborosjenő Önkormányzat és a Kassai Műszaki Egyetem munkatársai.

1. nap – szakmai workshop (2026. június 16.)

A találkozó első napján a résztvevők a ViaCarpathia EGTC által szervezett szakmai workshopon vettek részt, amely az INTERREG HUSK Mountgreenfra projekt keretében valósult meg. A workshop középpontjában a természetes vízmegtartó megoldások álltak, amelyek a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás kulcsfontosságú eszközei, különösen a települési szinten jelentkező vízgazdálkodási kihívások kezelésében.

A workshop során bemutatásra kerültek a projekt eddigi eredményei, illetve ismertetésre kerültek a partnerek által alkalmazott eddigi jó gyakorlatok, és a projekt során tervezett beruházások, valamint lehetőség nyílt a résztvevők közötti szakmai tapasztalatcserére.

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

A résztvevők átfogó képet kaptak a természetalapú megoldások tervezési és megvalósítási kérdéseiről, valamint azok települési szintű alkalmazhatóságáról.

2. nap – kétoldalú egyeztetések és helyszíni látogatás (2026. június 17.)

A második napon a Klímabarát Települések Szövetsége és a ViaCarpathia EGTC képviselői kétoldalú egyeztetéseket folytattak, amelyek során az alábbi témák kerültek fókuszba: jövőbeni együttműködési lehetőségek feltérképezése, közös pályázati projektek előkészítése, határon átnyúló klímaadaptációs kezdeményezések erősítése, jó gyakorlatok strukturált megosztása.

A szakmai program részeként a delegáció látogatást tett a Kassai Műszaki Egyetem campusán, ahol a résztvevők városi környezetben megvalósított természetalapú vízmegtartó megoldásokat tekintettek meg. A bemutatott elemek között szerepeltek zöld infrastruktúra megoldások, így különösen zöldtetők, amelyek hozzájárulnak a csapadékvíz helyben tartásához, a városi hősziget-hatás csökkentéséhez, valamint a települési környezet fenntarthatóságának javításához.

A kétnapos szakmai találkozó hatékonyan hozzájárult a KTSZ és a ViaCarpathia EGTC közötti szakmai kapcsolatok megerősödéséhez és azonosításra kerültek közös együttműködési területek, különös tekintettel a természetalapú megoldások alkalmazására. Megalapozásra kerültek jövőbeni közös pályázati együttműködések, erősödött a határon átnyúló tudásmegosztás és tapasztalatcsere.

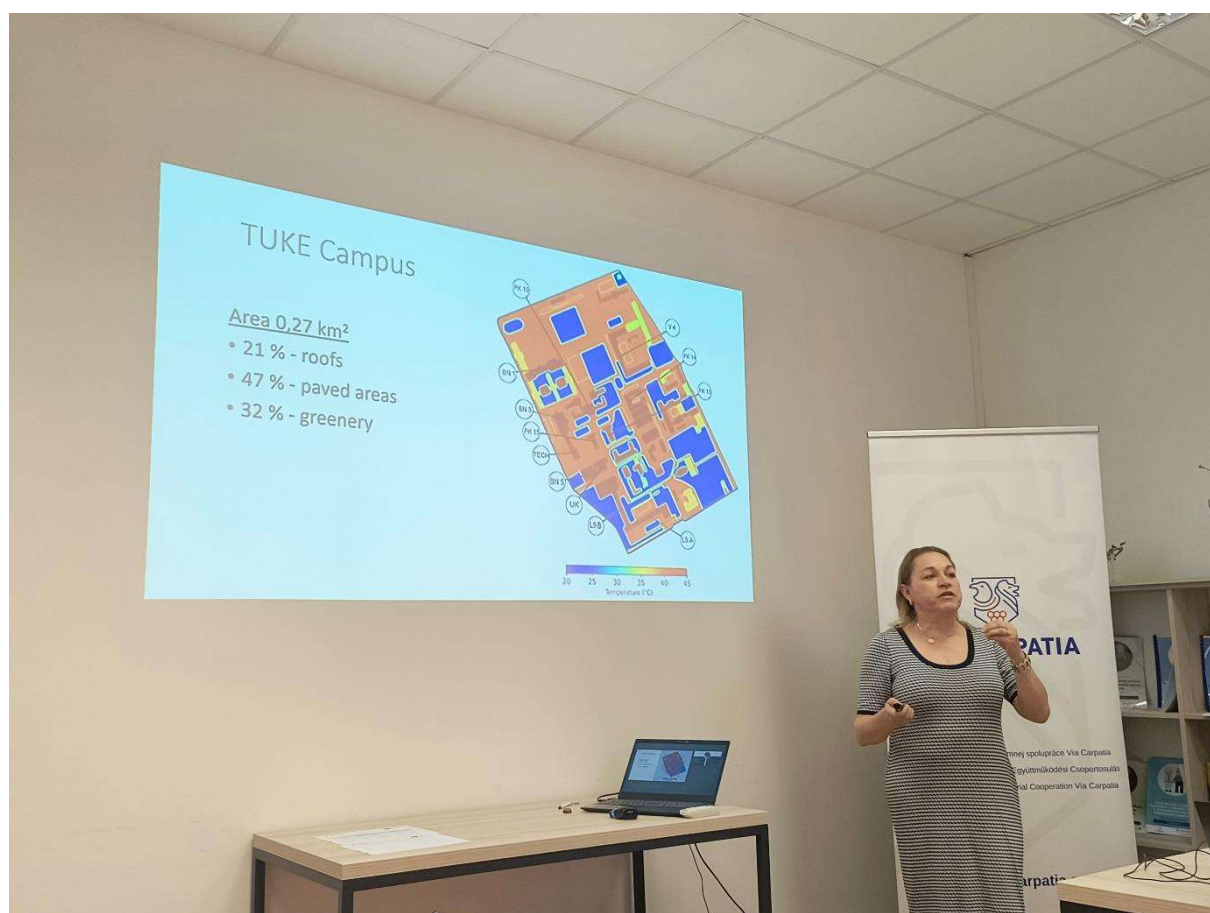
A találkozó közvetlenül hozzájárult a LIFE LOGOS 4 Waters projekt azon célkitűzéseéhez, amelyek a klímaadaptációs kapacitások erősítésére, a természetalapú megoldások elterjesztésére, valamint a nemzetközi és határon átnyúló együttműködések fejlesztésére irányulnak.

A megvalósított tevékenységek révén a résztvevők gyakorlati tapasztalatokat szereztek, amelyek hozzájárulnak a települési szintű beavatkozások hatékonyabb tervezéséhez és megvalósításához.

A felek a jövőben további egyeztetéseket terveznek annak érdekében, hogy a feltárt együttműködési lehetőségeket konkrét projektek formájában is megvalósítsák. Kiemelt cél a közös pályázati részvételek előkészítése, valamint a jó gyakorlatok rendszerszintű átadása a részt vevő települések számára.

Képek:

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

ORSZÁGOS VÍZÜGYI
FŐIGAZGATÓSÁG

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

LIFE LOGOS 4 WATERS

Külföldi szervezetspecifikus networking találkozó

Összefoglaló beszámolója

Helyszín: *Románia, Román Nemzeti Vízügyi Igazgatóság Aradi szakaszmérnöksége és Marosi vízgyűjtőjének helyszínei*

Időpont: 2025. november 24-25.

Szervező: *Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozata*

Programon részt vevő kollegák:

Tamás Péter *Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozat Elnökségi tag (Kamarai szám: 06-0813)
Projekt koordinátor*

Borza Tibor *Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság Műszaki Igazgatóhelyettes Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozat Elnökségi tag (Kamarai szám: 06-0827)*

Mihály Emese *Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság pályázati referens*

A projekt E6-os akciójában vállalt külföldi szervezetspecifikus networking találkozót a Romániai társszakma képviselőivel valósítottuk meg, melyben a határvízi kapcsolatokkal is partnerséget képviselő Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság és a Román Nemzeti Vízügyi Igazgatóság valamint a Nemzeti Területfejlesztési Ügynökség (röviden ANIF) képviselői találkoztak és osztották meg tapasztalataikat a projekt által érintett szakmai kérdésekben.

A Román Nemzeti Vízügyi Igazgatóság neve románul Administrația Națională "Apele Române", mely a romániai vízügyi keretek irányításáért felelős állami szerv. A szervezet a vízkészletek gazdálkodását, a vízgazdálkodási rendszerek működtetését és a vízügyi infrastruktúra fejlesztését felügyeli, és az ország vízügyi stratégiájának végrehajtásáért felelős. Feladata: Vízgazdálkodás, vízkészletek kezelése, vízügyi infrastruktúra fejlesztése

Az "ANIF" a romániai Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (Nemzeti Területfejlesztési Ügynökség) rövidítése. Az ügynökség feladata az állami földterületekkel kapcsolatos munkálatok – mint az öntözés, vízelvezetés, talajerózió elleni védekezés, gátak építése, árvízvédelem – kezelése, karbantartása és üzemeltetése.

1. nap:

A program alapján – melyre hivatalos meghívó készült lásd. 1. számú melléklet – az érkezés 2025. november 24. az Aradi Szakasz mérnökségen történt.

Aradi Szakasz mérnökség, fotót készítette Tamás Péter

A program megnyitás és bemutatkozás után Borza Tibor rövid előadást tartott az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság területét is érintő Víz a tájba programról.

Szakmai előadás, fotót készítette Tamás Péter

Ezt követően Tamás Péter tájékoztatta az érintetteket a LIFE LOGOS 4 WATERS programról és előadást tartott az „Együttműködés a klímatudatos vízgyűjtő-gazdálkodásért” témakörben.

Szakmai előadás, fotót készítette Garba Elena

A nap hátralevő részében kerekasztal beszélgetés történt a román vízügyi kollegákkal, ahol elmondták saját országuk hasonló programjait és megoldásait. Bár a feladatmegosztásuk, szervezeti szakmai felépítésük különböző, de hasonló megoldásokat próbálnak ők is bevezetni, mit például fenékküszöbök, rönkgátak alkalmazása területükön. A területük sajátossága miatt több tározóval rendelkeznek és a villámárvizek által okozott károk mérséklése érdekében több völgyzáró gát is épült a Maros vízgyűjtőjén is.

2. nap:

Tamás Péter rövid tájékoztatót tartott az Innovatív vízgazdálkodási módszerek integrált gyakorlati alkalmazásáról néhány hazai megvalósult (Bátya, Püspökszilág) projekt bemutatásával. Ezt követően terepi bejárásra indultak a találkozó résztvevői.

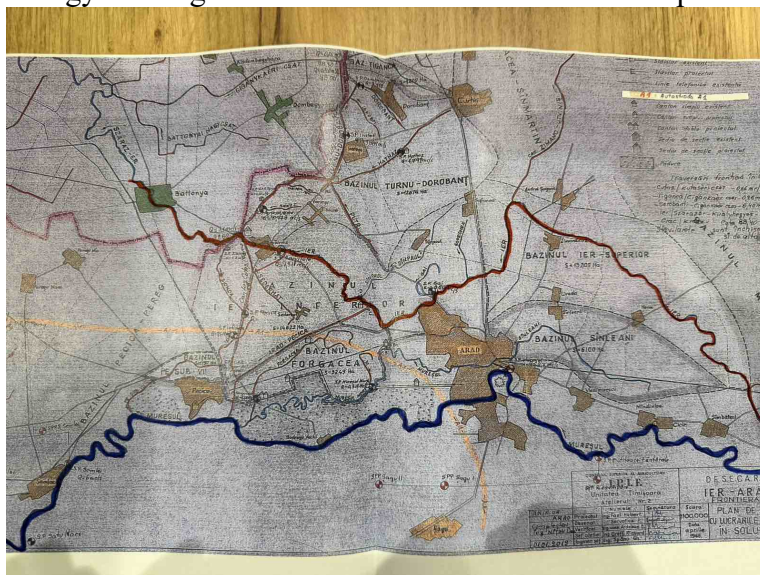

Ópálosi vízkivétel követő Szárazéri földmedrű csatorna, fotót készítette Tamás Péter

Ópálosi vízkivétel követő Szárazéri földmedrű csatorna, fotót készítette Caunii Cristian

A Szárazéri csatorna a Maros vízgyűjtőjén található Aradot Északról érinti és jelentős vízpótló csatorna, melynek Magyarországi szakasza is van lásd mellékelt térkép fotót.

Szárazéri csatorna nyomvonala, fotót készítette Tamás Péter

Terepbejárásunk második helyszíne a Cladovai időszakos víztározó volt.

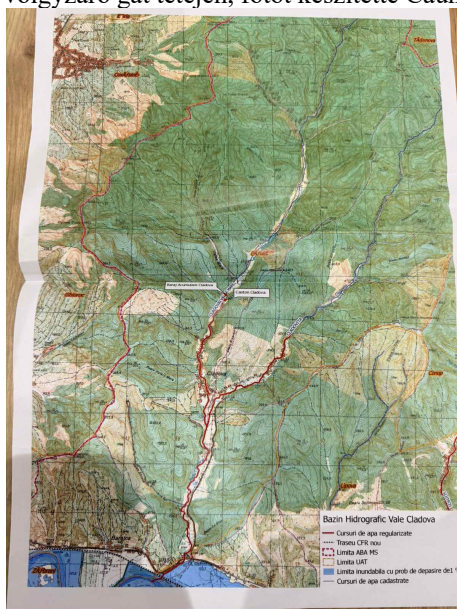

Cladovai időszakos víztározó,

Cladovai időszakos víztározó, fotókat készítette Tamás Péter

Cladovai völgyzáró gát tetején, fotót készítette Caunii Cristian

Cladovai vízfolyás helyszínrajza, fotót készítette Tamás Péter

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

Cladova vízfolyás villámárvizekkel sújtott felső szakaszán elkészült völgyzáró gát és árapasztó műtárgy egy jól bevált műszaki megoldás, mellyel az ott élők biztonsága és a helyi természetvédelmi értékek is megtartásra kerültek.

Köszönjük a román kollegáknak a részvételt, találkozunk a témában máskor is és osszuk meg egymással tapasztalatainkat.

Cladovai időszakos víztározó, fotót készítette Tamás Péter

Szeged, 2025. november 28.

Összefoglaló beszámolót készítette:

Tamás Péter
MMK VVT

Mellékletek:

1. számú melléklet: program meghívó
2. számú melléklet: jelenléti ívek

Szervezet specifikus kapcsolatépítő találkozó

NKE Lengyelországban

A LIFE LOGOS4WATERS projekt keretében szervezetspecifikus networking utazáson vettek részt karunk oktatói 2024. március 24-28 között Lengyelországban, ahol elsődleges céljuk a LIFE4DELTA (<https://life4delta.pl/?lang=en>) projekt meglátogatása és szakmai tapasztalatcsere volt.

Az első napon a délelőtti órákban Krakkóban a Krakkói Agrártudományi Egyetemen részt vettek a 2024. évi LIFE LOGOS4WATERS Nyári Egyetemen való részvétel lehetőségeinek megvitatásában, a Nyári Egyetem népszerűsítésében és a lengyel hallgatók toborzásában. A délutáni órákban Umianowicébe, a LIFE4DELTA projekt központjába utaztak.

1. kép: Dr. Tamás Enikő Anna és Koch Dániel a Krakkói Agrártudományi Egyetem bejárata előtt (fotó: Dr. Tamás Enikő Anna)

A második napon a két projekt képviselői a délelőtti folyamán előadásokat tartottak egymásnak a LIFE LOGOS4WATERS és a LIFE4DELTA projektekről, azonosították a kapcsolódási pontokat és az eddig elért eredményekkel kapcsolatos megbeszélést, diszkussziót folytattak. A délután folyamán a Nida folyó árterén végrehajtott rekonstrukciók, vízmegtartó megoldások és a kialakított monitoring rendszer elemeinek megtekintésére látogatást tettek a projektterületre, ahol a lengyel kollégákkal közös vízszintmeghatározó mérésekben is módjuk volt részt venni.

2. kép: A két LIFE projekt bemutatása: LIFE Logos4Waters (fotó: Koch Dániel)

3. kép: A két LIFE projekt bemutatása: LIFE4DELTA (fotó: Koch Dániel)

A harmadik napon látogatást tettek a közeli dombon álló Szent Anna-kápolnához, ahonnan a Nida folyó teljes, a rekonstrukcióval érintett szakaszát és a folyóvölgyet egészében be lehet látni, majd a folyóvölgyben található helyszíneket tekintették meg. A délutáni órákban megtekintették a környezeti nevelést és oktatást szolgáló bemutatóközpont létesítményeit és a laboratóriumokat, melyekben őshonos, Európai Uniók szempontból jelentős állat- és növényfajok visszatelepítési célú szaporításának, tenyésztésének folyamatát is módjuk volt megismerni (pl. mocsári teknős, folyami kagyló és vöröshasú unka). Késő délután további előadások hangzottak el a projektek eddig elért eredményeiről, valamint sor került a továbblépés lehetőségeinek megvitatására.

Tanulságos volt számunkra a Nida folyó árterén kiépített piezométer-hálózat, annak műszerezettsége és a vízvisszatartás nyomon követésére üzemeltetett monitoring-rendszer, a terepi mintavételi program és a közösen végrehajtott mérés is, valamint példaértékűnek ítéljük meg azt az együttműködést, melyet a LIFE4DELTA projekt végrehajtása során a területen érintett önkormányzatokkal és gazdálkodókkal valósítottak meg a lengyel partnerek.

4. kép: Az Umianowice környékén helyreállított árterek látképe (fotó: Dr. Tamás Enikő Anna)

A látogatás minden szempontból pozitívan zárult és elérte a célját. A lengyel kollégákkal (a LIFE4DELTA project teammel) sokszínű és hasznos tapasztalatcserére nyílt lehetőségünk, melynek eredményeit hasznosítani fogjuk tudni a LIFE LOGOS4WATERS projekt végrehajtásában.

További együttműködési lehetőségek:

- a Krakkói Agrártudományi Egyetem képviselőinek részvétele a VTK által szervezett Nyári Egyetemen,
- a lengyel kollégákkal közös szakmai publikációk megírása,
- a LIFE4DELTA project team résztvevői kifejezték igényüket, hogy hasonló szervezetspecifikus tematikus látogatáson szeretnének részt venni, várhatóan a 2024-es év hátralévő részében az NKE VTK-nál.

Az egyetem képviselőjében részt vettek:

- Dr. Tamás Enikő Anna e. docens, f. tanár, osztályvezető
- Koch Dániel e. tanársegéd

Szöveg és fotók: Dr. Tamás Enikő Anna és Koch Dániel

Baja, 2024. 04. 10.

E.6 akció - Külföldi szervezetspecifikus networking találkozó

Regionális konferencia az aszály és a sivatagosodás elleni küzdelemről – fókuszban a természetes vízviasszatartás

2025. május 22-én az Agrárminisztériumban került megrendezésre az **OPTAIN projekt Regionális Konferenciája**, amelyet a **HUN-REN Agrártudományi Kutatóközpont (ATK)**, az **Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF)** és az **Agrárminisztérium** szervezett az OPTAIN nemzetközi partnerekkel együttműködésben. Az esemény célja az volt, hogy elősegítse a tudásmegosztást és az együttműködést a sivatagosodás és az aszály elleni küzdelemben, különös tekintettel a természetes vízviasszatartó megoldások (NWRM) alkalmazására.

A konferencia az **ENSZ Sivatosodás Elleni Egyezményéhez** (UNCCD - United Nations Convention to Combat Desertification) és a **Sivatagosodás és Aszály Elleni Világnaphoz** kapcsolódóan valósult meg, és lehetőséget adott arra, hogy a Pannóniai biogeográfiai régió országaiból, valamint más európai tagállamokból érkező szakértők megvitassák a klímaváltozás hatásaira adott válaszokat. A rendezvény résztvevői – köztük kutatók, döntéshozók, vízügyi szakemberek, civil szervezetek és gazdálkodók – a vízviasszatartás és a talajnedvesség megőrzésének stratégiáit elemezték, mint az éghajlati alkalmazkodás kulcselemeit.

A konferencia előadásai számos **európai esettanulmányt és nemzeti stratégiát** mutattak be a sivatagosodás és aszály kezelésére. Több ország – például Spanyolország és Törökország – ismertette saját nemzeti intézkedéseit, miközben kutatók és gyakorlati szakemberek a természet alapú vízviasszatartó intézkedések (NWRM) alkalmazásának hatékonyságáról és gazdasági megvalósíthatóságáról számoltak be. Kiemelt figyelmet kaptak a **modellezési és döntéstámogató eszközök**, amelyek elősegítik a víz- és tápanyag-gazdálkodás optimalizálását, valamint a mezőgazdasági ágazat ellenálló képesség növelését.

Molnár Péter (Országos Vízügyi Főigazgatóság) megnyitja a rendezvényt
Készítette: Országos Vízügyi Főigazgatóság

A párbeszéd során hangsúlyosan megjelent a **szakpolitikai keretek összehangolásának szükségessége**. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a vízügyi, természetvédelmi és mezőgazdasági ágazatok közötti koordináció elengedhetetlen a fenntartható vízgazdálkodás megvalósításához. Az Európai Bizottság, a Duna Védelméért Nemzetközi Bizottság és a nemzeti intézmények képviselői kiemelték, hogy a **határokon átnyúló együttműködés és szakpolitikai összhang** alapvető a közös vízforrások fenntartható kezeléséhez és a vidéki térségek éghajlati alkalmazkodásának támogatásához.

A konferencia panelbeszélgetései rávilágítottak a gyakorlati megvalósítás kihívásaira és az NWRM-ek szélesebb körű bevezetésének lehetőségeire. A résztvevők megosztották tapasztalataikat a helyi vízviisszatartó beavatkozások – például árterek visszakapcsolása, mellékágak helyreállítása és vízmegtartó gazdálkodási gyakorlatok – sikeres példáiról. A gazdálkodók, önkormányzatok és civil szervezetek bevonását a végrehajtás egyik kulcstényezőjeként azonosították.

A konferencia előadói
Készítette: Országos Vízügyi Főigazgatóság

Az **OPTAIN projekt** több mint tizennégy európai esettanulmányon keresztül vizsgálja a természetes vízviisszatartó intézkedések alkalmazását a Boreális, Pannóniai és Kontinentális biogeográfiai régiókban. A projekt célja, hogy kutatás, modellezés és közösségi együttműködés révén hozzájáruljon a víz- és tápanyag-gazdálkodás hatékonyságának növeléséhez. Ennek támogatására egy **nyílt hozzáférésű, interaktív tudásmegosztó platform** is fejlesztés alatt áll, amely gyakorlati segítséget nyújt a gazdálkodóknak, szakpolitikai döntéshozóknak és szakértőknek az NWRM-ek alkalmazásához.

Kérdések és válaszok (Tahy Ágnes – Országos Vízügyi Főigazgatóság)
Készítette: Országos Vízügyi Főigazgatóság

A Pannóniai Regionális Párbeszéd Konferencia megerősítette, hogy a természetalapú vízvisszatartó megoldások integrálása a nemzeti és uniós szakpolitikákba kulcsfontosságú az éghajlati ellenálló képesség növelése, a biodiverzitás védelme és a fenntartható mezőgazdasági termelés biztosítása érdekében a jövő generációi számára.

A konferencia előadási itt érhetőek el:

- Regional Dialogues as part of the OPTAIN project - Martin Volk
- Territorial water management activity of the governmental sector: agenda, challenges and good practices in retention and resupplying of waters and battling droughts - Szamosvari, Istvan
- Assessing farmers' willingness to retain water in low-lying areas with potential for water retention - Ildikó Domián
- National Strategy and Action Plan to Combat Desertification (ÇMUSEP) and Monitoring, Evaluation and Reporting System (IDRS) - Zehra Kavaklı Karataş
- Spain's National Strategy to Combat Desertification 1st Implementation Plan 2025-2027 - María Medina Vidal
- LDN target setting: improving knowledge basis to support policies - Anna Luise, Daniela Smiraglia
- From local documentation to global accessibility -Knowledge management and best practice sharing of Natural/Small Water Retention measures for combating desertification and drought - Dr. Tatenda Lemann
- Impact of different tillage systems on soil water availability and erosion potential in agricultural catchments, Example from Slovenia - Matjaž Glavan
- Assessing Natural/Small Water Retention Measures for water and nutrient management in the Pannonian region - Brigitta Szabó, Piroska Kassai, Péter Braun, Ronald Kolcsár, János Mészáros, Kinga Farkas-Iványi

- Efficiency of NSWRM in relation with land drainage: results and experience from Czechia - Petr Fučík
- Advancing drought preparedness: integrating monitoring, forecast and impact-based risk assessment - Danila Volpi
- From conceptualization to operation: 7 years of experience from planning and implementing NWRM's in Hungary - Farkas Viktor Mátyás
- Pesnica and Kobiljski Potok Case Studies on NSWRMs in Slovenian Agriculture - Gregor Kramberger
- Water retention Big picture through the evaluator's eye - Tamás Cserneczky
- Enhancing Agricultural Resilience to Extreme Weather Events through Natural/Small Water Retention Measures - Nagy Attila
- The EU Common Agricultural Policy and NRWM An Overview at EU Level - Dr. Josselin Rouillard
- Aligning Water and Agriculture in the Danube River Basin It Takes Two to Tango - Adam Kovacs
- Enhancing agricultural resilience to extreme weather – Natura/small water retention measures (NSWRM) The role of the Birds and Habitats Directives (BHD) and Nature Restoration Regulation (NRR) - Dr. Marina Xenophontos

Letölthető: Pannonian Régional Dialogues Leaflet

Részt vevő kollégák az Országos Vízügyi Főigazgatóság részéről:

- Kovács-Baksi Adrienn, vízrendezési referens

Készült: Budapest, 2025. 11. 11.

Készítette: Kovács-Baksi Adrienn, Országos Vízügyi Főigazgatóság

ACTION E6: Networking activities E6 Networking activitiessite

Milestone:- Organisation-specific foreign networking meetings (8 meetings)

Made by Krisztian Meszaros catchment coordinator
01.12.2023.

Brief description: In early November 2023, representatives of Püspökszilág took part in a study trip to Kézdiszék (Kézdivásárhely and Kézdiálmás) within the LIFE LOGOS4WATERS project, focusing on local water-retention and climate-adaptation practices in both rural and urban settings. They reviewed solutions such as blue-green infrastructure (including an “rain park”) and discussed how retained water is managed and used. The visit also included landscape and site visits (e.g., the Mihály church viewpoint, environmentally oriented farming facilities like a blueberry plantation and an organic fruit-processing unit, and the Veresvíz marsh). The report concludes that the exchange provided diverse, practical lessons that can be applied in implementing LIFE LOGOS4WATERS measures back home, and it highlights future cooperation: involving Kézdivásárhely in an URBACT application led by Püspökszilág, and exploring replication of Kézdivásárhely’s blue-green solutions in the local area.

LIFE20 CCA/HU/001604

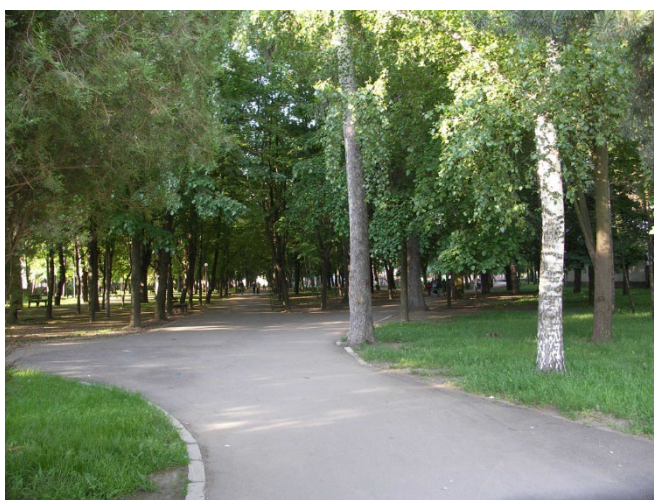
<https://lifelogos4waters.bm.hu>

Kézdizsék vizes megoldásai

Románia, Erdély

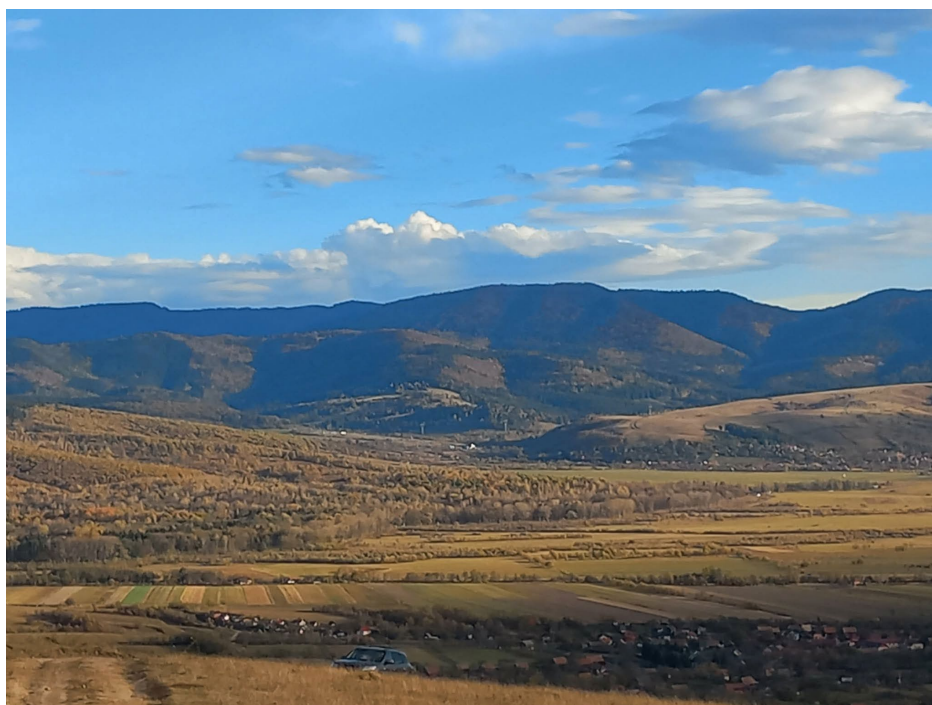
A LIFE LOGOS4WATERS projekt keretében vízkezelési, klímaalkalmazkodási tanulmányi utazáson vettek részt Püspökszilágy képviselői 2023 november elején Romániában, ahol elsődleges céljuk Kézdialmás és Kézdivásárhely meglátogatása és szakmai tapasztalatcsere volt az ottani két önkormányzat és az önkormányzati erdőbirtokossági társulásról.

A LIFE LOGOS4WATERS projekt keretében a helyi vízmegtartási módszereket, illetve a visszatartott vizet, hasznosítását tanulmányoztuk kül- és belterületen falusi és városi környezetben is.

1. kép: Kézdivásárhely esőpark

A LIFE LOGOS4WATERS projekt domb- és hegyvidéki terveit, eredményeit is bemutattuk Kézdizsék érdeklődő önkormányzatainak, gazdálkodóinak.

2. kép: Tájkép

3. kép: Tájkép

Látogatást tettek a közeli dombon álló Mihály templomhoz, ahonnan a Háromszék patak völgyét egészében be lehet látni. A délutáni órákban megtekintették a környezeti gazdálkodás létesítményeit – áfonyaültetvényt, biogyümölcsfeldolgozót. További előadások hangzottak el a projektek eddig elért eredményeiről, valamint a Kézdiálmáshoz tartozó Veresvíz mocsarat is megtekintették.

4. kép: Mihály templom

Sokszínű és hasznos tapasztalatcserére nyílt lehetőségünk, melynek eredményeit hasznosítani fogjuk tudni a LIFE LOGOS4WATERS projekt végrehajtásában.

További együttműködési lehetőségek:

Kézdivásárhely bevonásának tervezése egy püspökszilágyi gesztorságú Urbact pályázatba nemzetközi szinten.

A Kézdivásárhelyen megvalósult Kék-zöld megoldások Püspökszilágyon és térségében történő reprodukálási lehetőségeinek vizsgálata.

Püspökszilágy. 2023.november 30.

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

E6 Kapcsolatépítő (networking) látogatás - Beszámoló

WWF Magyarország Alapítvány

2025. 10. 28-29, Berlin, Németország

Készítette: Farkas Viktor Mátyás, résztvevő, 2025. 11. 7.

Résztétel az OPTAIN „Optimal strategies to retain and re-use water and nutrients in small agricultural catchments across different soil-climatic regions in Europe” H2020 kutatási projekt zárókonferenciáján.

2025. 10. 28-29-én Farkas Viktor Mátyás, a WWF Magyarország klímaalkalmazkodás szakértője részt vett az OPTAIN H2020 projekt zárókonferenciáján, az OPTAIN projektpartner Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) meghívására.

1. nap – Konferencia

Farkas Mátyás az első konferencia napon előadóként vett részt, és a második szekcióban előadást tartott a LIFE LOGOS4WATERS projektből szerzett megvalósítási tapasztalatokról, valamint a WWF Magyarország által végrehajtott egyéb kisléptékű vízmegtartó projektjeinek terepi, megvalósítással és a helyi érdekeltek általi fogadtatással kapcsolatos tapasztalatairól. Előadásának címe:

From Conceptualization to operation-7 years of experience from planning and implementing NWRMS in Hungary

Az OPTAIN projektcsapat, amely munkája során elsősorban az elméleti háttérre és modellezésre összpontosított, nagy érdeklődéssel hallgatta a vízmegtartó megoldások megvalósításával kapcsolatos gyakorlati tapasztalatokat.

Fotó: Farkas Viktor Matyas az OPTAIN zárókonferencia első napján bemutatja a LIFE LOGOS4WATERS és a LIFE MICACC projektekből szerzett tapasztalatokat. (Fotó: Molnár Péter, OVF).

A nap négy konferencia-szakasza a következő témákra összpontosított:

1. (Nyitó ülés)
2. A mezőgazdaságban a víz- és tápanyag-visszatartás javítását célzó intézkedések
3. A visszatartási intézkedések integrált, modellezésen alapuló értékelése
4. Az intézkedések tervezésének és végrehajtásának támogatása
5. Szakpolitikai ajánlások és kommunikációs eszközök

2. nap – tanulmányút

A második napon a résztvevők meglátogatták a Leibniz Mezőgazdasági Tájkutató Központ (ZALF) által Berlin közelében végzett két mezőgazdasági kutatási projektet.

Az első helyszínen egy helyi gazdával együttműködve kísérleti mezőgazdasági telepet hoztak létre, ahol kis méretű foltokban vetésforgót alkalmaztak, és mérték annak hatását a tápanyagok kimosódására, az erózióra, terméshozamra és a biodiverzitásra. A [patchCrop](#) kutatási projekt keretében végzett munka célja a precíziós mezőgazdasági technikák és a megfelelő vetésforgó alkalmazása a biológiai sokféleség, a tápanyag-megtartás és a terméshozam maximalizálása érdekében, hogy egy gazdaságilag életképes alternatívát kínálhasson a monokultúras növénytermesztéshez képest, és hozzájárul az agrokémiai anyagok használatának csökkentéséhez.

A második állomáson a ZALF kutatóintézetben az intézet munkatársai bemutatták a szél-erózióval (deflációval) kapcsolatos munkájukat, amelynek keretében ellenőrzött laboratóriumi körülmények között tanulmányozzák a szélnek a talajlehdörékre és szemcse-elvitására gyakorolt hatását. Ehhez egy szélcsatornát építettek, amelybe különböző, kontrollált nedvesség tartalmú talajmintákat lehet helyezni, és a mesterségesen generált légáram által szállított üledéket egy kamrából gyűjtik össze, majd tulajdonságaikat (részecskeméret, mennyiség stb.) elemzik.

Röviden bemutattak egy kísérleti fotovoltai rendszeret is. A mezőgazdasági napenergia-telepen a napelempanelket magas fémállványokra helyezik, így alatta legeltetés vagy gyepgazdálkodás folyhat.

Fotó: csoportkép a patchCrop kutatóintézet terepi vetésforgó kutatási területén (forrás: OPTAIN projekt weboldala).

3. nap

A zárókonferencia harmadik napját a projektpartnerek belső megbeszélésének szentelték, amelyen a WWF HU munkatársai nem vettek részt.

Tanulságok, együttműködési lehetőségek:

1. Széles körű tudományos irodalom, modellezési háttér és megfelelő szakértői háttér áll rendelkezésre a tápanyag- és vízmegtartás szempontjából a tájban végrehajtott NWRM-intézkedések elhelyezésének elméleti optimalizálásához, illetve ennek kapcsán szakpolitikai javaslatok megfogalmazásához. Bár a számítások és modellek nagyfokú bizonytalansággal terheltek, azok már most is számos beavatkozás szükségességét alá tudják támasztani.
2. A LIFE Logos4waters projekt tapasztalatai azt mutatták, hogy sok tervezett NWRM-beavatkozás nehezen megvalósítható a földtulajdon viszonyai, a jogi szabályozás és egyéb tényezők miatt. Ha egy projekt felépítése lehetővé tenné a NWRM-ek szabad térbeli megválasztását a tájban, akkor az

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

OPTAIN konzorcium bármely tagja, Magyarországon különösen a HUN REN ATK TAKI talajtani kutatóintézet megbízható partnerként segíthetne a megfelelő beavatkozások, és azok térbeli elhelyezésének megtervezésében kisvízgyűjtő szinten, hiszen az adatforrások és a modellezési módszerek, bár mindig tovább pontosíthatók, ehhez más most is megfelelő háttérrel képesek biztosítani.

A résztvevő Logos4Waters projektmunkatársak listája:

Farkas Viktor Mátyás, WWF Magyarország Alapítvány

Egyéb források:

Cikk a konferenciáról a Vízgazdálkodási Főigazgatóság (OVF) honlapján, amely projektpartnerként meghívta a WWF Magyarország Logos4Waters projekt munkatársait előadóként és érdekelt felekként:

<https://www.ovf.hu/hireink/ovf-hirek/optain-zaro-esemeny->

Cikk a zárókonferenciáról az OPTAIN honlapján:

<https://www.optain.eu/news/optain-final-conference-berlin-sharing-knowledge-results-and-future-visions>

A konferencia programja és az előadások címe (Angolul):

Tuesday - Day 1, October 28 2025		
	Time	Mod.
Arrival / Registration / connect to Zoom: [link]	08:30 - 09:00	Cordula & Felix

1. <u>Opening session</u> Martin Volk (OPTAIN coordinator): Setting the scene (15min) Nikolai Friberg (invited - Aarhus University, Centre for Nature-based Solutions): Connecting nature base solutions across landscapes (15-20min) Ingrid Nesheim/Julia Szulecka / Ivana (OPTAIN, NIVA): OPTAINs Stakeholder engagement approach (10min)	09:00 - 09:45	Felix
2. <u>Measures for improving water and nutrient retention in agriculture</u> Olga Baranyai (invited - West-transdanubian Water Directorate): Soil erosion studies and NSWRM solutions in hilly catchments (10-15min) Mátyás Farkas (invited - WWF Hungary): NSWRM implementation in Hungary (10-15min) Tatenda Lemann (OPTAIN, UBERN): Selection and documentation of Europe-wide examples of the implementation of NSWRM (15min) Joana Eichenberger (OPTAIN, UBERN): Selection and allocation of measures in the Swiss case study (10min) Joint discussion (15min)	09:45 - 10:55	Felix or Domini ca/Attil a
Coffee break	10:55 - 11:15	
3. <u>Integrated, model-based assessment of retention measures</u> Brigitta Szabo (OPTAIN, ATK): Solutions to overcoming data scarcity (10min) Aurore Degré (invited - University of Liège): Modeling NBS Across Soil Contexts: Exploring Hydrological Resilience with Constrained Validation Data (15min) Katrin Bieger (invited - Aarhus University): Catchment scale modelling approaches in other EU projects (15min)	11:15 - 12:40	<u>Brigitta</u>

Mikołaj Piniewski (OPTAIN, SGGW): Assessment of NSWRM effectiveness under current and future climate across Europe (20min) Csilla Farkas (OPTAIN, NIBIO): Effectiveness of NSWRM at field and catchment scales in the Norwegian case study (10min) Joint discussion (15min)		
Lunch Break	12:40 - 13:30	
4. <u>How to support the planning and implementation of measures</u> Michael Strauch (OPTAIN, UFZ): Optimising the combination and spatial allocation of measures (15min) Lorenzo Sanguanini (OPTAIN, UMIL): Optimisation results and stakeholder preferences in the Italian case study (10min) Federica Monaco (OPTAIN, UMIL): SWOT analysis of NSWRM (10min) Christian Hoffmann (invited - nature conservation consultant): Agri-environmental measures from the land user's perspective (10-15min) Carina Rossebø Isdahl (invited - Morsa Water Directorate): The «Morsa-project» - cross-sectoral cooperation to develop a knowledge-based mitigation plan (10-15min) Joint discussion (15min)	13:30 - 14:50	Martyn /Dennis
Coffee Break + Case study marketplace	14:50 - 15:35	
5. <u>Case study Marketplace</u> Poster session featuring the 14 OPTAIN case studies (40min) Quiz (5-10min)		
6. <u>Policy recommendations and tools for communication</u>	15:35 - 16:15	Julia / Ivana / Sabina

Primož Banovec (OPTAIN, UL) / Julia Szulecka (OPTAIN, NIVA): Policy recommendations and governance improvement potentials (15min) Sadika Bernard (OPTAIN, OIEAU): The OPTAIN Learning Environment website and other outreach efforts (15min) Adam Kovacs (invited - ICPDR): Cross-national and cross-sectoral cooperation (10-15min) Marit Ness Kjeve (invited - agricultural advisor): .. (10-15min) (short) Joint discussion (10min)		/ Benoit ?
Technical Break	16:15 - 16:25	
7. Final discussion (Fishbowl or similar method) Nicolas Bezençon (invited – AGRIDEA)	16:25 - 17:25	Moderation: Martin, Ivana, Felix
Wrap up, short outlook for the evening & excursion (5min)	17:25 - 17:30	Martin & Felix
Wrap-up, joint dinner and final poster discussions at the MOA restaurant	19:00	
End of first day	22:00 (+)	

DAY 2 (29.10.):

- 9:00 - 10:30 project internal OPTAIN plenary meeting
- 11:00 – start of the excursion
 - o patchCROP landscape laboratory of the Leibniz Centre for Agricultural Landscape Research (ZALF)
 - o ZALF on-site facilities (i.e. agri-PV, wind erosion tunnel)

LIFE20 CCA/HU/001604

<https://lifelogos4waters.bm.hu>

- Fountain dialogue with groundwater sampling in Berlin (German Federation for the Environment and Nature Conservation - BUND)
- Joint dinner at BRLO Charlottenburg around 7 PM (*Costs: 35€ to be covered by participants*)

DAY 3 (30.10.):

- Departure of invited stakeholders
- 9:00 - ~13:00 project internal OPTAIN plenary meeting

